

ГОДИНА I.

ПОЗОРИШТЕ.

БРОЈ 64.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

ИЗЛАЗИ ДВА ПУТА МЕСЕЧНО НА ЦЕЛОМ ТАБАКУ. — СТОЈИ ЗА НОВИ САД 30, А НА СТРАНУ 40 НОВ. МЕСЕЧНО. —
ЗА ОГЛАСЕ НАПЛАЋУЈЕ СЕ ОД ЈЕДНЕ ВРСТЕ 3 НОВ. И 30 ЗА ЖИГ ОВАКИ ПУТ.

ГУСЛАРЕВА СМРТ.

(БАЛАДА.)

ОД ЈОВАНА ЈОВАНОВИЋА.

I.

На западу сунце пало
На камено стење,
Пало пак се распрштало
У драго камење.

Па по небу небројице
Звездице се сјаје,
Ка' на земљи што тресећу
Сузе тужне раје.

С кога раја сузе лије
Тако без престанка?
С Тонал наше, што ј' сад лег'о,
Ал' му нема санка.

Скочи паша, чело таре,
Бес му кида груди:
„Нема бога, нема правде,
Људи су нељуди!“

„Пролио сам море крви
Те проклете раје, —
Посеј'о сам у све краје
Горке уздисаје.“

„Куд год прођем земља стрени,
А раја скапава —
Ни мој доро воде не ће
Кад није крвава.“

„Ено блага, седам була,
Још је небројано —
У арему пуно ј' ђура,
Ал' сам и' се ман'о.“

„Не годи ми, не прија ми,
Празне су ми груди —
Славно име, дично име,
За тим Тонал жути.“

„Гусле, гусле! — Рајо, рајо! —
Проклети ајдуци! —
Зар да с' ваше име пева,
Ви погорски вуци!“

„Зар да Тонал песму слуша
Што вам вечност спрема,
А тај паша, Тонал паша
Свог певача нема!“

„Зар та раја само гинут'
Зна од мога мача!
Зар то робље не ће злата, —
Не да ми певача!“

Тако паша бесни, риче,
Кидају га жеље . . .
„Хазурала, Турадијо,
Спремајте весеље!“

¹ Из Летописа за годину 1870. и 1871. који је сад изашао.

„Довед'те ми старца Мирка —
Зар још није туна!
Довед'те ти тог гуслара —
Ох да дивни струна!“

„Нек ме пева, нек ме слави,
Слава је милина . . .
Јучер сам му погубио
Сва четири сина.“

II.

Слепац седи, гусле држи,
Уз груди и' стеже;
Турадија пева, кликће,
Све се растолеже.

Турци нију, Тонал не ће,
Каткад неар баџи:
Мало пође, ал' му дркћу
Мамени кораџи.

Слепац седи, гусле држи,
Сузом и' полива;
Седа коса доле пала
Па гусле покрива.

„Нудер, псино! — Не, не тако,
Већ старино драга!
— У чијој су руци гусле
У тога је снага.“

„Каква снага! — Баур кети . . .
Откуд њему снаге! —
Не — не слушај — певај, старче,
Од воље ти драге!“

„Певај дела Тонал наше,
Име му украси;
Ослади му горки живот;
Од смрти га спаси!“

„Дај да чујем како с' пева
Моја величина, —
Пустићу ти из тамнице
Сва четири сина.“

„Пустићеш и'?“ — кликну старац.
„Оћу, жељо драга,
И даћу ти сребра, злата,
Небројена блага.“

Гуслар ћути, гуслар бледи
— Ох да горки муа!
Дике гусле и гудало,
Ал' му дркће рука.

„Певај старче, ох та певај,
Ја се славит' морам,
Ил' зар не знаш шта те чека
Ако си упоран!“

„Твоју срећу, твоју наду,
Твоја четири сина
Пољумићу, покосићу
Као четири крина.“

Уздрета се слепац стари,
Теде да загуди, —
Ал' му прва, мучна, тешка
Застаде у груди.

Сузе капљу, гусле квасе,
А гуслар посрну —
Тресну гусле, распршта и'
О земљицу црну.

„Убојице, потурице,
Издајице кети!
Диндушмане рода свога!
Крвава авети!“

„Поломи ми срећу моју,
Покоси ми наду,
Али гусле — српске гусле
Лагати не знаду . . .“

То изрече — више не ће —
Клопу на посрну:
Мртав паде крај гусала
На земљицу црну.

Цикну наша. — Ал' му с лица
Несташе облаци:
Десну руку к челу диже —
Крст на себе баџи.

Клече поред мртва старца;
Да гусле пољуби —
Једно Туре сабљом ману,
Главу му одрубџи.

КРАЉЕВА СЕЈА.

(Наставак.)

Стеван (дупи ногом).
Мораш знати, мораш!
Ја те питам, чујеш? ја!

Марица.
Ти, ти си махнит,
Рекох ти да идеш.

Стеван.
Залуд, сад је касно.
Ја не слушам од сад друге заповести
До убојне. Ја сам краљев војник!

Марица.
Војник?

Стеван.
Да, да, војник!

Марица.
Видим да си пијан.
Стеван.
Пази шта говориш! За мене од селе
Нема другог пића до — крви душманске.

Марица.
Крви?!

Стеван.
Чисте крви, рујне вреле крви!
(Скаче). Не ћу да је пијем, хоћу да је лочем;
Што претече, ту ћу да се кунам, као
Деца у студенцу. О слушаћеш! Само
Кажи ми, бумим те, где ми је господар?
(Осврће се.) И он мора са мном у бој.

Марица (Уплашено).
Како?

Стеван (Трза се.)
Хоћаш
Да ти рекнем само: морамо заједно.

Марица.
Заједно у бој?

Стеван.
Да; или ако хоћеш:
И ја морам с њиме. Је ли ти овако
По вољи.

Марица.
Та ти се шалиш, је ли?

Стеван.
Не зна
Стеван шта је шала, кад с девојком збори.
Не доличи мени, краљевом војнику,
С децом шалити се —

Душан (долази замишљен).

Марица (иде му у сукоб.)
Добро те си дошао.

Овај би ме овде уморио својом
Будаластом причом. Све о боју снови.
Вели да ћеш и ти с њиме у бој ићи.
Реци му да мучи.

Душан (Стевану.)
Блебетушо!

Стеван.
Како?

Ја сам — —
Душан (љутило.)

Ти си — ти си будала!

Стеван.
Да како,
Што нисам лагао! Чуда големога.

Душан.
Мучи, сломићу те. Кога тражиш?

Стеван.
Тебе,
Краљевићу, тражих — не Марицу; тебе.
Она се бијаше пригрела —

Марица (Јетко)
Будало!

Стеван.
Тамо у сред цбуна. Ја утрчах овде
А она искочи из гнезда, као тиче
Кад угледа ловца. Ха, ха! Није л' тако
Марице?

Марица (збуњено).
Та не зна шта говори!

Стеван.
Охо!
Гледај ми у очи, на речи да није.

Марица.
Терај га, молим те.

Стеван.
Лена хвала. Није
Од потребе. — Ја ћу и сам отуд поћи
Док довршим наше зборе. (Душану) Дон'о сам
Из ризнице седло; оклоп и шестопер
Светле се к'о сунце усред подне; Ђорда
Оде на топило — —

Душан.
Добро, добро — Иди —

Стеван.
Сад још само коње да обиђем.

Душан. Там' ћеш мене причегати.

Стеван. Ух, што ће неука Риђа чудновато да поћули уши
Кад угледи лова, до сад невиђена. (Скаче.)
Идем (полази па се враћа). Сад ја идем, Марице!
А ти се Дома моли смерно богу за јунаке,
Да се здраво врате. — Ура! (истричи.)

Марица. Ах Душане!
Чу ли што говори? Он се шали, реци.

Душан. Не шали се, душо! Отац жели да га
И ја у бој пратим.

Марица. И ти? — и ти? — Куку!

Душан. Не плаши се сунце; љубав ће ме здравити
У наручја твоја допратити.

Марица. Љубав!
Ах љубав ће мене дотле уморити.
(Брзо.) Љубав? — Иди — иди. Не знам шта
изрекох.

Ја не љубим — не — не. —

Душан. Марице!

Марица. Пуштај ме;

Морам да одлазим.

Душан. Куда?

Марица. Куда? Не знам.

Душан. Шта је то, Марице? Зар ти заборави
Обећање, да ћеш чекати ме овде?
Залуд сам те јуче ваздан изгледао,
И данас се, видим, испред мене кријеш.
За што то, Марице?

Марица (збуњено.) Ти верујеш њему.

Душан. Ја верујем моме срцу, које слуги
Непријатне гласе. (Марица плаче.)

Преблићем те, Маро!

Говори.

Марица. Не могу.

Душан (жестоко.) Не можеш? А ја ћу
Питати Новака.

Марица (брзо.) Немој, није отац
Моме јаду узрок.

Душан. А да ко је, но он?
Строг је одвећ, знам га. Питаћу га. —

Марица. Немој.
И тебе ће отац ојадити. — Боље
Да се растанемо, за навек (плаче.)

Душан. За навек?
Да се растанемо? Марице, ја видим
Ти булазниш. Да се растанемо! Ха, ха!
Кажу цветку да се растави с мирисом —
Што је цветку мирис, то је срцу љубав;
Растави их, цветак није више цветак;
Срце није више срце. То је ђубре.
Да се растанемо!

Марица. Зар' ме мориш? Зар' ме
Још беднију правиш него што сам? Иди,
Остави ме саму. —

Душан. Марице!

Марица. Уштеди
Барем твоје срцу ране; ово моје
И за тебе трпи. Иди —

Душан. Никад! Ја ћу
Да останем дома. Не ћу у бој, не ћу!

Марица. Очина је воља, што нас дели. —

Душан. Родитељу дајем свако поштовање:
Ал' ја више желим да сам човек, него
Син.

Марица. Не збори тако. Свети закон хоће
Да се деца оцу повинују. Ја ћу
Оцу свом послушна и умрети. —

Душан.

Мучи!

Док Душану срце у прсима куца,
Марини су дани цвећем искићени.
Сада ја провидим, шта су намерили
Са мном! Ову жртву иште моја круна —
Не ћу круне што ме по ту цену стаје!

Марица.

Душане.

Душан.

Нек' влада ко хоће: ја не знам
Изуеват' срећу за другога, кад сам
У несрећи пливам. Нека рекне отац
Да је без разлога, умолићу тетку
Да му одговори: Она сада уме
Добро да оцени задовољство срца.

Марица.

Ах мили Душане! Преклињем те, немој
Поред грдног бола што га трпим, да ме
У страху остављаш. Повинуј се са мном
Закоњу разума. Ти си —

Душан. (Горко).

О убога

Човечја нарави! На сурвини твоје
Величине крути разум своје мрке
Уздиге олтаре. Нашер срца рава
Његово је гнездо. Не ћеш, хладни побро,
Сахранити моје живо срце! Твоја
Хладна мрежа не ће уморити моје
Божанственим жаром разгрејано чувство
У прсима. Ја се твом закону ругам!
Не ћу руке, коју пружа разум; не ћу
Сузе што он лије; не треба ми срце,
Што слеђено пузи за разумом. А ти,
Вожије питомче, ћерко плавог неба,
О љубави — остај. — Није ли без тебе
Живот по сто пута гори него хладна
Смрт?

Марица.

Душане!

Душан.

Маро, поклони ми твоје
Чисто срце; Маро, усрећи ме! (грли је.)

Мара (плаче.)

Ја сам

Бедна сиротица.

Душан.

Твоје срце скрива
Сва богатства. Ја сам без њега кукаван
Убог — дај га мени; с њим сам задобио
Цео свет.

Марица (плачно.)

Моје срце данас горко осећа
Да је твоје.

Душан (радосно.)

Моје? Преклињем те, реци
Још један пут да је моје.

Марица (тужно.)

Узалуд је
Свака реч, Душане! Не даје се рука
Која држи скиптар Марици.

Душан.

Ха!

Марица.

Глава,

Која спремна стоји за владарску круну,
Не клања се ћерки свога — поданика.

Душан.

То су дакле речи твога мудрог оца?
Опака заблудо, Душан ти преоси!
Не ћу скиптра, не ћу; на част круна робу
Ја сам човек! Слаби људи само деле
Мир од борбе: цели човек тражи мира
У сред борбе. Овде усред врта, овде
У зеленом храму мога творца, овде
Заклињем се теби, да ћу — —

Марица (брзо).

Не изреци!

Душан.

Морам.

Марица.

Преклињем те, не изреци: Бог ће
Са мојим животом уништити клетву.

Душан.

Не ће; Бог је љубав. Љубав наша њему
Најбоље угађа.

Марица.

Душане!

Душан.

Ја њега

За сведога зовем, да је моје срце
Твоје, да је моја рука —

Марица.

О смилуј се!

Душан.

Да је моја рука онде где и срце!
За навек код тебе!

Марица.

Јадна Маро!

(Наставиће се.)

Д И С Т И Њ И.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

У Вуковару 2. јуна.

После две године дана дође нам наша народна позоришна дружина опет у походе. Ми јој се овде зарадовасмо као своме доброме знанцу и једва чекасмо, да почне свој рад. Та нам се жеља испуни 13. маја. Тога дана отворила се арена и у њој су приказивани ови комади: „Школски надзорник.“ „Љубав није шала“ и „Честитам.“ Сва та три комада нова су за нас, и јако су се допала овдашњем свету, а одиграна су тако складно и добро, да се већ не може боље захтервати. Наши глумци и глумице осветлали су себи образ тога вечера лепом и живом игром својом, која је у стању била, да те тако занесе, да и не помислиш, да је то тек „игра.“ Тога вечера изашао је на позоришту као гост Л. Телечки, члан народног позоришта у Загребу, у улози Спира Грабића. Он нас је знао својом вештом игром тако задобити, да смо одмах пожелели, да не буде више гост, него опет наш као што је и био.

У недељу 14. маја приказивани су овде први пут: „Граничари.“ Представа је ишла веома складно и испала је, и у целини и појединце, веома добро, на велико задовољство нашега света, који се дичи и поноси, када види како му успева оно, што му је за срце прирасло.

У уторак 16. маја гледали смо овде први пут: „Мамци.“ У тој шаливој игри изнесене су неке црте из нашег друштвеног живота тако верно, да бисмо чисто могли рећи: та тако што zbива се и у нашој вароши. С тога се комад и дошао, а добра представа са свим је одобривољила наш свет, који је живим допадањем понратио добру игру наших глумаца. Л. Телечки изашао је по други пут у улози Мите Савића као гост и вештачким приказивањем те улоге задобио је допадање у нашега света.

У четвртак 18. маја имали смо лепо уживање гледајући „Избирачицу.“ Наш млади писац те шаливе игре, К. Трифковић, показао је тим делом својим да добро посматра наш друштвени живот и да има лепа дара за писање шаливих игара. Ми му желимо од свег срца добру срећу на још неутвреном путу српске шаливе игре. Ако и даље тако устера, то ће му на том путу нићи цвеће, које никад увенути не ће.

У суботу 20. маја видели смо на нашој позоришци први пут: „Емилију Галотијеву.“ У овом комаду имали су наши вредни чланови позоришни доста прилика, да покажу шта вреде у драми. И заиста они су те прилике обилато употребили, себи

на дику а позоришту нашем на част. Маринелију приказивао је Л. Телечки као гост.

У недељу 21. маја изнесе нам се на позоришту „Саџурица и шубара.“ Овај је комад јако у вољи нашега света; све једнако разбира: кад ће се давати? Ал' није ни чудо, кад је то верна слика из живота нашег народа, коме мора годити, кад види себе сама на позоришци онаког какав је. Па још уз то кад гледе Телечког као Арсу, онда му нема краја доброј вољи. Штета само, што наша арена прокисава, па се тако морао овај комад, кад је киша ударила, прекинути и тек сутра дан одиграти.

У уторак 23. маја давана су три комада: „Артансеркес“, „Пркос“ и „Доктор Робин.“ Први је комад за нас нов и дошао се као лакрдија, која је још зачињена и лепим песмама, за које је музику зготовио А. Милчињски, садањи вредни управљач нашег честитог позоришног свирачког збора. У „Пркосу“ је изашла први пут као гост А. Телечкова у улози сокиној. Жива игра и лепо певање везино изазвало је у публици допадање. Доктора Робина приказивао је Л. Телечки, као гост.

У четвртак 25. маја овде први пут: „Младост Доситија Обрадовића.“ Представа је у целини испала добро. Ту целину кварио је само по где-где Лукић, који никако није могао да се отресе неке „салетости.“ Истина да је Доситије тешка улога за почетника, као што је Лукић, и ми му не бисмо ништа приговарали, да баш тога вечере не опазисмо на њему, да у појединим моментима уме бити и онакав Доситије као што га је писац нацртао. За што дакле, да малаксава кад му није невоље? мало више праве воље и озбиљне студије, па ће нестати све тешкоће, које се сваком почетнику у позоришној уметности чине да их не ће моћи савладати.

У суботу 27. маја овде је први пут: „Мати и син.“ Комад је овај одигран на потпуно задовољство нашега света, који је више пута своје допадање изјављивао представљачима. Особито је одликована била Ј. Маринковићка као Ђенералица и Л. Маринковићева као Анка. Марковић ће бити добар Бруно ако се одучи загребачког патетичног, неприродног говора.

У недељу 28. маја: „Добрила и Миленко.“ Муње севају, громови гругају, киша пада као из кабла, ветар уји, па ипак ни публици, а тако и сиромашним представљачима ни брига, да се ману једни гледања а други приказивања у ацени. Заиста ре- дак пример храбрости и постојанства!

У среду 31. маја гледали смо овде први пут бенедиксову „Шаљиву игру.“ И ако су улоге у овом комаду као и у многим другим комадима све по-

вим снагама поверене биле, то је ипак комад добро испао у целини. А. Телеčkова, која је као гост приказивала Милицу Радовићку, биће добра глумица док се отресе неприродног говора, чему се јамачно у Загребу привикла.

Посета у нашем позоришту могла би и боља бити. Истина, да томе много смета рђава година на онда и непрекидна киша, која се као уз пркос баш онда спусти кад би ваљало представу почети, али за то ипак ми Вуковарци не би требало да попустимо, нити да допустимо да нам наше мило позориште овде штету претри. Само сложено, па ће нам бити све можно!

Ако вам буде по вољи¹ ја ћу вам шиљати и од сада оваке кратке белешке о позоришним представама овде код нас у Вуковару, кад ето видим да се тога посла не ће да лати које вештије перо. Ј—р.

П О З О Р И Ш Т Е.

(Народно позориште у Загребу.) Ових дана хтедохе представити „Звонимира“ историјску драму од др. Јована Суботића, и већ и улоге беху подељене; али је власт забранила, јер подсећа на славну прошлост и самосталност хрватске краљевине.

П Р О С В Е Т А.

(Састанак јужно-словенских књижевника у Осеку, 3. (15.) августа.) На словенском југу имају 12 учених друштава, наименце: Матица српска у Новом Саду, српско Учено друштво у Београду, јужно-словенска Академија, Матица илirsка, Друштво за јужно-словенску повјест и старине, и Друштво св. Јеронима у Загребу, Матица далматинска у Задру, Матица словенска у Љубљани, Друштво св. Мохора у Целовцу, и бугарска учена друштва: Братство у Букрешу, Књижевно друштво у Браили, и Читалиште у Цариграду. — Тим друштвима послала је Матица српска овај распис:

„У седници књижевнога одељења Матице српске од 31. маја ове године изнесен је предлог г. Стојана Бошковића из Београда, да се изда заједнички Научни речник на српско-хрватском, бугарском и словенском језику, трудом и трошком учених друштава на словенском југу.

„Како овоме предузећу од великога замахаја и значаја, и за посебне књижевности наше и за узаманост наших народа на југу, стоје на путу велике сметње, те су нека учена друштва одговорила, да не могу на то пристати, а друга да пристају: то да бисмо се споразумели, како тога ради — или печега на то налик — тако и у опште ради тешије књижевничке свезе и заједнице књижевне, одлучио је књижевнички скуп Матице српске по-

¹ Молимо лепо.

Уред.

звати овим учтиво, сва учена друштва на словенском југу и поједине књижевнике, који имају вољу, на састанак и договор у Осек, као географски zgodно место, на дан 3. (15.) августа ове године. — Учена друштва могла би бити представљена нарочитим изасланицима.

„Ако би сл. учено друштво пристало на овај предлог, молимо да нас о томе што пре извести.

„У Новом Саду 3. јуна 1872.

За предс. Матице српске, потпредс.

Др. Стеван Павловић.

Заменик секретаров,
Јован Бошковић.“

(Правила словенског списалачког друштва) потврдила је влада Крањска. Зога обзнањује, да ће прва главна скупштина тога друштва, које за време заступа одбор са председником Даворином Трстњанком, бити сазвана у првој половини месеца септембра, на којој ће се већати о пословном реду и утврдиће се основе, на којима ће друштво развијати свој рад.

У М Е Т Н О С Т.

(Музична матица у Љубљани.) Под тим именом склопило се друштво, које ће са сваке стране потпомагати и одгајати словенску народну музику и припомагати да се подигне словенска музична литература. Књижевност словенска има своје потпомагаче у Матици словенској и у друштву Мохорџовом; музика пак словенска не имаше досад никакве друштвене потпоре, а треба је. И опет нов доказ, како браћа Словенци раде за напредак свих грана народног живота.

(Мила Задробилкова †.) Чехиња Војтјешка Мила Хајделбергова, рођена Задробилкова, одлична уметница на клавиру, која је на својим путовима по Европи — и на по се међу јужним Словенима — својом уметношћу чешко име свуда прославила, умрла је у Прагу 3. јуна (22. маја) 1872, у 29-ој години својој. Част и слава њезином спомену!

К Њ И Ж Е В Н О С Т.

(Три нова листа у Новом Саду.) У недељу 28. маја почео је излазити Глас Занатлија, лист за поучу Срба занатлија и прометника. Издаје годишњи одбор „Задруге Срба занатлија“. Излази сваке недеље на табаку. Цена му је 3 фор. (30 гр. чарш.) годишње.

Од 1. јула почеће излазити (ако се јави довољан број претплатника), три пута на недељу, нови политички лист: Једнаност. Уредник Ђока Мијатовић. Цена годишња 8 фор. (100 гр.) Изашао је програм, из кога се види „да ће на овом листу радити цела дружина, која је радила на Раднику листу.

који је са истим правцем излазио у Србији, и који је не давно престао да излази због незгодних штампарских услова.“

Како чујемо, од 1. октобра почеће излазити: **Домоглед**, сликама расветљење пошине, књижевног и уметничког садржаја, један пут на месец, у свескама од четири табака, на велико коло, са две веће и две мање слике. Први број изаћи ће већ месеца септембра.

Гласник српског ученог друштва, књига 33. са 13 литографских таблица. Цена 6 гр. (60 новч.). — **адржај**: 1. Димитрија Хоматинског одговори на питања Стефана првовенчаног о црквеним стварима. — 2. Честајање српског народа у Угарској, од Владимира Јакшића. — 3. Из хронике деспота Ђурђа Бранковића, с додатком некојих докумената који се њега тичу, исписао Ст. Новаковић. — 4. Студије за историју српске трговине 13 и 14 века, од Чед. Мијатовића. — 5. О каутерисању (жежењу) рана у опште и разголићених вена на по се, болничко-експериментална студија др. Владана Ђорђевића. — 6. Прилог к биографији Вука Ст. Караџића, од Јов. Гавриловића. — 7. Јужно-словенски општи Научни речник, на српско-хрватском, бугарском и словенском језику, предлог Стојана Бошковића. — 8. Преглед радње и стања српског ученог друштва у години 1871-ој. — 9. Извод из записника.

Минералогија за ниже реалке и гимназије. Друго поправљено издање. Средња 8-ина стр. 76. Цена 2 гроша (20 новч.)

Песме Г. Фрањића, поручника. Цена 5 гр. (50 новч.)

Крвави крст, роман из енглеског живота. Цена 5 гр. (50 новч.)

Догађаји у опсађеном Паризу. На свет издао катанг Ракић.

Vijenac gorskog i pitomog cvijeća. Хрватско-српска пјесмарица, уредио Ј. Авг. Казначић. У Дубровнику, трошком Драгутина Претнера, стр. 224. Ово је лепа књига у којој су: одабрани пјеснички умотвори најбољих наших песника и — избор прекрасних народних песама. „Ову пјесмарицу, вели *Obzor*, можемо препоручити свакоме родољубу а особито лијепоме сполу, јер се пјесме које су у њој, и ако су већином познате, налазе расуте по различним часописима и књигама, а свака нема чим да прибави све те књиге, у овој је пак књизи сабран цвијет од уметнога и народнога пјесништва нашег.“ У њој има 214 песама, а цена је само 60 новч.

Издања јужно-словенске академије за науке и уметности, у Загребу. Орган тога ученог друштва.

у ком излазе на свет истраживања и расправе од чланова и других стручних људи, обзнане књижевне и извештаји о радњи и животу академије, зове се *Rad jugoslavenske akademije*, којег је до сад изашло 18 књига, свака по 1 фор. 25 новч.

Осим тога академија издаје по некој системи старе споменике за језик и за историју народну и књижевну. До сада су на свет издани:

Stari pisci hrvatski, три књиге, на име: I. Песме Марка Марулића, II. Песме Шинке Менчетића и Ђуре Држића, III. Песме Мавра Ветранића Чичића. Цена је свакој књизи 2 фор.

Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium, три књиге, са споменицима од године 960 до 1358, који се тичу одношаја између јужно-словенских држава и млетачке републике. Цена свакој књизи 3 фор.

Starine, три књиге, по 1 фор. 25 нов., где се саопштавају омањи споменици историјски и језикословни.

Мимо ове зборнице, који ће се наставити, издала је академија и друга самостална дела, поименице:

Књижевно-историјског садржаја: *Historija književnosti naroda hrvatskoga i srbskoga*, од дра В. Јагића, део I. старо доба. (Цена 1 фор. 20 новч.) — *Historija dubrovačke drame*, од А. Павића. (Цена 1 фор. 25 новч.) — *Dvije službe rimskoga obreda za svetkovinu sv. Cirila i Metoda*, од И. Брчића. (1 фор.)

Правно-историјског садржаја: *Pisani zakoni na slovenskom jugu*, од дра В. Богичића (1 фор. 25 новч.)

Садржаја филолошког: *Rječnik lječničkoga nazivlja*, од др. И. Дежмана (1 фор. 50 новч.)

Садржаја јестаственичког: *Flora croatica*, од др. И. Шлосера и Л. Вукотиновића (6 фор.)

На посетку, академија је откупила и продаје по суштенуј цени ове књиге:

Povjesni spomenici južnih Slovena, глаголске листине, од И. Кукуљевића (3 фор.)

Vetera monumenta Slavorum meridionalium, из ватиканске архиве, од А. Тајнера (8 фор.)

Рјечник из књижевних старина српских, од Ђ. Даничића (6 фор.)

И ова Даничићева издања: **Никољско јеванђеље**, — **Живот св. Саве и Симеуна**, — и **Животи краљева и архиепископа српских**. — Свако по 1 ф. 30 н.

Ове се књиге својим садржајем саме препоручују библиотекама, учитељима и свима родољубима, који се радо баве озбиљним читањем.

Издаје управа српског народног позоришта.